

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Victor Boico, Ion Guzun

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Cazac Marin, de către avocatul Bondarenco Oleg în numele inculpatului Anton Mihai și de către avocatul Kornacker (Șoronga) Gabriela în numele inculpatului Ghinda Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală în privința lui

*Anton Mihai XXXXX, născut la XXXXX
originar și domiciliat în com. XXXXXX, str.
XXXXX, nr. XX, mun. XXXXX;*

*Cazac Marin XXXXX, născut la XXXXXX
originar și domiciliat în s. XXXXXX, r-nul
XXXXXX*

*și
Ghinda Andrei XXXXX, născut la
XXXXXX, originar și domiciliat în com.
XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, mun. XXXXX*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.03.2015– 16.12.2015;

Instanța de apel: 20.01.2016 – 13.03.2018;

Instanța de recurs: 22.08.2018 - 18.12.2018.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rezina, din 16 decembrie 2015, au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal:

- Ghinda Andrei la 5 ani închisoare, fără amendă. În temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Ghinda Andrei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani;

- Anton Mihail, la 5 ani și 6 luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

- Cazac Marin la 5 ani închisoare, fără amendă.

În conformitate cu prevederile art.84 alin. (4) Cod penal la pedeapsa aplicată a fost

adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Militare din 26.02.2015, definitiv fiindu-i numită lui M. Cazac pedeapsa 5 ani și 1 lună închisoare, fără amendă, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Procesul penal în privința lui Ghindă Andrei, Cazac Marin și Anton Mihail pe capetele de învinuire prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c), d) și art.27-186 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost încetat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că Ghinda Andrei în una din nopțile perioadei de timp cuprinsă între 24–28 iulie 2014, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, apropiindu-se de automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, care era parcat în curtea casei de locuit de pe str. Sucevița 152, din mun. Chișinău, a scos geamul mic de la ușa dreaptă din față a automobilului și a descuiat din interior ușa, după care a pătruns în automobil, de unde pe ascuns a sustras bani și bunuri materiale în sumă totală de 1 039 lei, pricinuindu-i părții vătămate A. Budnea o daună materială considerabilă.

Tot el, Ghinda Andrei în noaptea de 06 spre 07 octombrie 2014, apropiindu-se de automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, care era parcat pe str. Cala Ieșilor din mun. Chișinău, unde având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a scos geamul mic de la ușa dreaptă din față a automobilului, a deschis ușa și a pătruns în interior, de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale în valoare totală de 1 950 lei, cauzându-i părții vătămate R. Calmuș o daună materială în proporții considerabile.

Tot el, Ghinda Andrei în noaptea spre 24 octombrie 2014, apropiindu-se de automobilul de model „XXXXX” cu n/î XXXXX, care era parcat în curtea casei de locuit pe str. Cornului nr. 3/1, din mun. Chișinău, și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane a scos geamul mic de la ușa dreaptă din față a automobilului, a deschis din interior ușa și a intrat în automobil, de unde pe ascuns a sustras, bunuri materiale în valoare totală de 4 110 lei, prin ce i-a cauzat părții vătămate M. Feldman o daună materială considerabilă.

În noaptea de 18 spre 19 ianuarie 2015 aproximativ pe la ora 02²⁰ Ghinda Andrei, Cazac Marin și Anton Mihail împreună și prin înțelegere prealabilă, având cagule pe cap, au pătruns în casa de locuit al cet. E. Cuzmici din s. XXXXX r-nul XXXXX, unde, folosind un tifon, i-au legat proprietarei mâinile, iar ulterior amenințând-o cu incendierea casei deschis i-au sustras bani în sumă de 7 000 lei și o pereche de cerceii din aur cu costul de 3 000 lei, prin ce i-au cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă de 10 000 lei.

La 30 ianuarie 2015 aproximativ la ora 05³⁰ Ghinda Andrei, Cazac Marin și Anton Mihail, împreună și prin înțelegere prealabilă, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, au încercat să sustragă din rezervorul autocamionului de model „XXXXX” cu n/î „XXXXX”, ce aparține cet. V. Durnea, care era parcat pe str. Chilia, nr.1/1, Rezina, 100 litri de motorină, dar nu și-au dus până la capăt intenția din motive independente de voința lor, fiind speriați de către șoferul autocamionului E. Vudvud.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea parțială a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Ghinda Andrei, Cazac Marin și Anton Mihail să fie condamnați în baza art.188 alin.(2) lit. b), c), d), f) Cod penal, cu stabilirea pedepsei 9 ani închisoare, fiecare.

În temeiul art.84 Cod penal la pedeapsa stabilită lui Cazac Mihail a adăuga parțial, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Militare din 26.02.2015, și definitiv să-i fie numită pedeapsa 9 ani și 6 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În argumentarea apelului s-au invocat următoarele:

- instanța neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpaților în baza art.187 alin.(2) lit. b),

c), d), e), f) Cod penal ;

- probele prezentate de acuzare au fost eronat apreciate;
- instanța de fond urma să aprecieze critic depozițiile părții vătămate date în cadrul cercetării judecătorești, or aceasta și-a schimbat depozițiile sub influența apărării, iar la baza sentinței urmau a fi puse declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale;
- probele acuzării întru totul confirmă învinuirea incriminată prin rechizitoriu.

3.1 Nefiind de acord cu sentința cu apel a contestat-o avocatul M. Mustea în numele inculpatului M. Anton, care a solicitat casarea acesteia pe episodul prevăzut de art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, argumentând următoarele:

- probele prezentate de acuzare și puse la baza sentinței de condamnare nu confirmă vinovăția lui M. Anton;
- nu poate fi reținută ca probă în confirmarea vinovăției lui M. Anton procesul-verbal de recunoaștere a persoanei, potrivit căruia partea vătămată l-a recunoscut pe inculpat ca fiind una din persoanele care au pătruns în casă și deschis i-au sustras bani și cerceii, deoarece din declarațiile inculpaților A. Ghinda și M. Cazac rezultă că ei aveau fețele acoperite;

- în instanța de judecată nu au fost audiați martorii E. Gușila și V. Petrache prin care s-ar dovedi faptul că la 18.01.2015, M. Anton s-a aflat în clubul „Plan B” din or. Chișinău.

3.2 Apel suplimentar a depus avocatul O. Bodnarenco, în numele inculpatului M. Anton, care a solicitat casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui M. Anton pe capătul de învinuire prevăzut de art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea soluției solicitate apelantul a invocat următoarele:

- instanța de fond nu a cercetat în profunzime circumstanțele cauzei și nu a supus unei cercetări minuțioase pretinsa implicare a lui M. Anton în săvârșirea infracțiunii de jaf;
- atât organul de urmărire penală, cât și instanța de fond au încălcat principiul prezumției nevinovăției;

- versiunea inculpatului M. Anton, referitor la faptul că la săvârșirea infracțiunii a participat I. Rîșneanu a fost confirmată și de inculpații A. Ghinda și M. Cazac, însă instanța neîntemeiat a respins-o;

- probele prezentate de acuzare în susținerea învinuirii înaintate în privința lui M. Anton nu combat versiunea inculpatului precum că el nu a participat la săvârșirea jafului și în acea noapte s-a aflat împreună cu E. Gușila și V. Petrache în clubul de noapte „Plan B”;

- organul de urmărire penală nu a efectuat urmărirea penală amplu, astfel nu a întreprins nici o măsură pentru a identifica taximetristul pe nume „Victor”, care i-a transportat pe M. Cazac și A. Ghinda la locul săvârșirii faptei, pentru a-l interoga referitor la circumstanțele cauzei;

- nu a fost efectuată expertiza dactiloscopică pentru a stabili prezența amprentelor digitale și cui aparțin acestea, deși de la domiciliul părții vătămate au fost ridicate urme papilare;

- în pofida solicitării dispunerii ridicării descifrărilor de la operatorul de telefonie mobilă a numerelor de telefoane de pe celulele corespunzătoare, organul de urmărire penală în mod inexplicabil a abandonat aceste investigații, iar în actele cauzei lipsește informația prezentată în acest sens;

- în cadrul urmăririi penale nu a fost efectuată confruntarea între inculpații M.Cazac, M. Anton și A. Ghinda pentru a înlătura divergențele din declarațiile acestora;

- faptul că partea vătămată l-a recunoscut după fotografie pe M. Anton urmează a fi apreciat critic, or, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond aceasta a declarat că îl recunoaște doar pe M. Cazac, privitor la ceilalți doi inculpați a declarat că nu-i cunoaște;
- declarațiile angajatului lombardului sunt irelevante acuzației aduse lui M. Anton precum că acesta a participat la săvârșirea jafului, deoarece M. Anton a recunoscut că cerceii i-a dat M. Cazac și el i-a dus la lombard și i-a vândut;
- concluzia instanței precum că M. Anton i-a influențat pe A. Ghinda și M. Cazac de a depune declarații mincinoase este eronată lipsită de imparțialitate și obiectivitate;
- instanța de fond i-a stabilit lui M. Anton o pedeapsă extrem de aspră pentru simplul motiv că acesta nu a recunoscut vinovăția și și-a exercitat dreptul la apărare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018 apelurile declarate de avocatul M. Mustea în numele inculpatului M. Anton a fost respins ca inadmisibil, apelul suplimentar declarat de avocatul O. Bondarencu în numele inculpatului M. Anton a fost respins ca fiind tardiv.

Apelul declarat de acuzatorul de stat a fost admis, casată parțial sentința în partea reîncadrării acțiunilor inculpaților din prevederile art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal în cele ale art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

M. Anton, M. Cazac și A. Ghinda au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal cu stabilirea pedepsei 8 ani și 6 luni închisoare, fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, lui M. Cazac pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor numite prin sentința Judecătoria Militare din 26.02.2015, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. Judecând apelurile instanța de apel a conchis că cererea de apel declarată de avocatul M. Mustea urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, dat fiind faptul că aceasta nu a fost semnată de titularul dreptului de apel.

Referitor la apelul declarat de avocat O. Bondarencu în numele inculpatului M. Anton Colegiul a conchis că acesta este tardiv, deoarece a fost declarat cu omiterea termenului de 15 zile prevăzut la art.402 Cod de procedură penală.

În continuare, instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de tâlhărie, invocate în rechizitoriu și a conchis că, instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpaților M. Anton, M. Cazac și A. Ghinda urmează a fi încadrate în prevederile art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, deoarece vinovăția acestora în comiterea infracțiunii prevăzute de art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal a fost dovedită pe deplin.

Instanța de apel a conchis că, în speță inculpații, având asupra lor un cuțit cu un mâner din lemn (obiect folosit în calitate de armă), intenționau să aplice violența periculoasă pentru viața și sănătatea părții vătămate E. Cuzmici în vederea îndepărtării rezistenței din partea ultimei a imobilizării mâinilor acesteia cu ajutorul unui tifon, pentru a face mai ușor-posibil sustragerea banilor și cerceilor din aur din casa părții vătămate.

Colegiul penal a apreciat critic declarațiile părții vătămate date în instanța de fond referitor la faptul că inculpații nu au amenințat-o cu cuțit și a pus la baza hotărârii adoptate depozițiile depuse de E. Cuzmici în cadrul urmăririi penale, deoarece acestea coroborează

cu cumulul de probe și confirmă pe deplin vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de tâlhărie.

La fel instanța a conchis că neopunerea rezistenței din partea părții vătămate, a preîntâmpinat și cauzarea unor vătămări mai grave, deoarece obiectul utilizat de către inculpați, în calitate de armă, în cazul în care victima nu se conforma cerințelor atacatorilor, putea cauza alte urmări mai grave, inculpații direcționând cuțitul spre un organ vital, cum ar fi gâtul.

În concluzie, Colegiul penal a relevat că violența aplicată de către inculpați față de partea vătămată este una periculoasă, care deși nu a cauzat o vătămare gravă, medie sau ușoară a integrității corporale sau sănătății, la momentul aplicării ei, datorită metodei de operare constituie un pericol real pentru viața sau sănătatea persoanei agresate.

Faptul că partea vătămată E. Cuzmici a fost amenințată de cei trei inculpați în seara de 18.01.2015 a fost confirmat și prin declarațiile martorului A. Colesnic care fiind audiat în instanța de judecată, a declarat că mătușa sa E. Cuzmici în dimineața zilei de 19.01.2015 a venit la el speriată și i-a povestit că trei persoane necunoscute, noaptea au fost la ea în casă, au amenințat-o și i-au sustras bunurile materiale și banii.

Instanța de apel a respins declarațiile inculpatului M. Anton precum că dânsul împreună cu inculpații A. Ghinda și M. Cazac n-ar fi comis fapta infracțională de tâlhărie asupra părții vătămate E. Cuzmici, și că în seara de 18 spre 19 ianuarie 2015 s-a dus la Clubul „Plan B” din Chișinău, unde s-a distrat cu mai multe persoane, ale inculpatului M. Cazac precum că M. Anton cunoștea despre intenția lor de a plecat în s. Cinișeuți, dar nu a mers cu ei deoarece a plecat să se întâlnească cu prietena sa și faptul că, nu au amenințat partea vătămată cu cuțitul, ale inculpatului A. Ghinda precum că nu au amenințat-o pe partea vătămată cu cuțitul, deoarece acestea nu corespund adevărului, sunt mincinoase și sunt date de către inculpați în scopul de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise, aceste declarații se combat de întreaga sistemă de probe analizate și apreciate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală și care integral demonstrează vina inculpaților în comiterea infracțiunii imputate.

6. Împotriva deciziei a declarat recurs avocatul O. Bondarencu în numele inculpatului M. Anton, care invocând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.2), 6), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, argumentând următoarele:

- prin respingerea ca inadmisibilă a cererii de apel declarată de avocatul M. Mustea în numele inculpatului M. Anton și respingerea ca tardiv a apelului declarat de avocatul O. Bondarencu, lui M. Anton i-a fost adusă atingere gravă dreptului de acces la justiție, dreptului de atac asupra hotărârilor judecătorești și dreptului la un proces echitabil garantat de art.art.21, 119 al Constituției, art.19 Cod de procedură penală și art.6 CEDO;

- deși cererea de apel nu a fost semnată de autor (avocatul M. Mustea), acest fapt nu i se poate imputa inculpatului, or, acesta pe parcursul cercetării judecătorești în cadrul instanței de apel a continuat să pledeze nevinovat și a susținut apelul declarat în interesul său, insistând la examinarea acestuia;

- la 13.10.2018 M. Anton printr-o cerere scrisă a declarat expres că confirmă integral cererea de apel declarată în interesul său de către avocatul M. Mustea, însă instanța contrar prevederilor pct.9 din Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 abuziv a respins cererea formulată de inculpat;

- instanța de apel neîntemeiat a respins ca fiind tardivă cererea de apel declarată de

avocatul O. Bondarencu la 08.02.2016, deoarece aceasta a fost depusă în termenul de 15 zile din momentul în care a fost încheiat contract de asistență juridică (21.01.2016);

- prin decizia instanței de apel fapta incriminată lui M. Anton a fost recalificată din jaf în tâlhărie la baza acestei concluzii fiind eronat reținute în calitate de probe declarațiile părții vătămate și a martorului A. Colesnic;

- probele care au fost puse la baza deciziei au fost eronat și tendențios invocate de partea acuzării și acceptate de instanța de apel fără o verificare corespunzătoare;

- declarațiile martorului A. Colesnic au fost eronat apreciate, deoarece acesta nici la urmărirea penală și nici în cadrul cercetării judecătorești nu a declarat că partea vătămată ar fi fost amenințată cu un cuțit;

- partea vătămată în ședința instanței de fond a menționat că nu a fost amenințată cu cuțit de către inculpați;

- prezența cuțitului nu a fost confirmată nici de inculpații A. Ghinda și M. Cazac, care au negat prezența acestui obiect;

- declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale nu pot fi reținute deoarece acestea au fost consemnate în grafia latină, pe care E. Cuzmici nu o posedă;

- depozițiile părții vătămate urmau a fi supuse unei analize riguroase reieșind din constatarea multiplă a caracterului contradictoriu al depozițiilor acesteia, or, la etapa urmăririi penale victima a indicat ca fiind făptașul crimei la o persoană, care nu are nici o tangență cu infracțiunea dată și anume la minorul A. Rusu, care a fost recunoscut în calitate de bănuț, iar ulterior a fost scos de sub urmărire penală;

- la aprecierea declarațiilor părții vătămate instanța urma să țină cont de certificatul medical prezentat de procuror prin care se confirmă că E. Cuzmici suferă de o boală mintală avansată, ceea ce confirmă caracterul contradictoriu al depozițiilor pătimatei și imposibilitatea reținerii la baza hotărârii de condamnare a depozițiilor acesteia;

- judecătorii E. Cobzac și S. Vrabii, care au fost incluși inițial în completul de judecată și care urmau a examina cauza în ordine de apel au declarat abținere pe motiv că anterior au participat la soluționarea recursurilor declarate de către apărătorii inculpaților M. Anton și A. Ghinda împotriva prelungirii măsurii preventive, declarații care au fost admise, însă pretinsul temei de incompatibilitate prevăzut la art.33 alin.(2) pct. 5) sau art.33 alin.(4) Cod de procedură penală, nu este aplicabil judecătorilor menționați, prin urmare a fost admisă o încălcare arbitrară a principiului continuității completului de judecată, ceea ce echivalează cu încălcarea art.6(1) CEDO;

- cauza penală s-a aflat pe rol în Curtea de apel o perioadă de 26 luni, fără ca în acest timp să fie efectuată vreo ședință lucrativă, iar inculpatul M. Anton în toată această perioadă s-a aflat în arest preventiv;

- inculpatului M. Anton i-a fost încălcat dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, fapt care urma a fi luat în considerație de instanța de apel și în conformitate cu prevederile art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, instanța urma să examineze posibilitatea reducerii termenului de pedeapsă sau dispunerea suspendării condiționate a pedepsei pe un termen de probațiune.

6.1 Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul L. Bîrcă în numele inculpatului M. Cazac a contestat-o cu recurs ordinar, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței în partea condamnării în baza art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal și stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

În argumentarea recursului declarat s-au invocat următoarele:

- concluziile instanței de apel referitor la reîncadrarea acțiunilor lui M. Cazac în baza art.188 Cod penal sunt eronate și vin în contradicție cu pct.6 din Hotărârea Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004 și cu recomandarea CSJ nr.51;

- prin acțiunile inculpaților părții vătămate nu i-au fost cauzate careva vătămări corporale;

- din declarațiile părții vătămate nu rezultă că aceasta a perceput amenințările inculpaților ca fiind reale și periculoase pentru viața și sănătatea sa;

-partea vătămată a negat faptul că ar fi fost amenințată cu cuțitul, prin urmare fapta inculpaților urma a fi calificată ca fiind jaf;

- lui Cazac M. urmează a i se stabili o pedeapsă echitabilă și proporțională în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și personalitatea acestuia cu aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

6.2 Decizia instanței de apel la 28.05.2018 și la 22.10.2018 a fost contestată cu recurs ordinar și de avocatul G. Kornacker în numele inculpatului A. Ghinda, care a solicitat casarea acesteia cu menținerea sentinței în partea condamnării inculpatului în baza art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal și stabilirea pedepsei 5 ani închisoare cu dispunerea suspendării executării acesteia pe un termen de probațiune de 3 ani.

În argumentarea cererii de recurs s-au invocat următoarele:

- concluzia instanței de fond prin care acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal este justă și întemeiată;

- în ședința instanței de apel procurorul a prezentat o ordonanță de corectare a erorii, însă prin această ordonanță nu a avut loc o corectare a erorii, dar de fapt a avut loc o agravare a învinuirii;

- instanța neîntemeiat a reținut la baza hotărârii de condamnare declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale și le-a ignorat pe cele din cadrul cercetării judecătorești;

- probatoriul care a fost pus la baza sentinței de condamnare a inculpaților în săvârșirea infracțiunii de jaf nu a fost combătut de acuzare în nici un mod în instanța de apel;

- instanța de apel a interpretat eronat declarațiile părții vătămate și a martorului A. Colesnic, deoarece din depozițiile acestora nu rezultă că inculpații ar fi amenințat-o pe E. Cuzmici cu un cuțit.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate, solicitând respingerea acestora ca inadmisibile pe motiv că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept și corect a dispus condamnarea inculpaților în baza art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, iar solicitarea recurențelor privind reîncadrarea acțiunilor în baza art.187 Cod penal este neîntemeiată și contravine probelor prezentate de acuzare.

Afirmația avocatului A. Bondarenco, precum că instanța nu a fost compusă conform prevederilor legale urmează a fi respinsă, deoarece aceasta contravine prevederilor art.30, 31, 33 Cod de procedură penală și nu corespunde materialelor cauzei, or, prin încheierile din 02 mai 2017, 26 ianuarie 2018 și respectiv din 20.02.2018 au fost constituite complete de judecată compatibile.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2 lit. c) Cod de procedură penală, judecând

recursul, instanța este în drept să îl admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, prin casarea ei totală sau parțială, atunci când se constată comiterea unei erori de drept care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale.

Colegiul penal reține că instanța de apel, potrivit prevederilor art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, judecând apelul, urmează să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate în ședința instanței de apel.

Întrucât judecarea apelului constituie o continuare a examinării fondului cauzei, prevederile art.414 alin.(2) Cod de procedură penală instituie prerogativa instanței de apel de a da o nouă apreciere probelor administrate în fata primei instanțe.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul O. Bondarencu în numele inculpatului M. Anton

Analizând decizia instanței de apel prin prisma criticilor invocate de recurent Colegiul penal lărgit atestă temeinicia argumentelor expuse în recursul ordinar declarat și, în acest context, constată că instanța de apel greșit a statuat că cererea de apel declarată de avocatul M. Mustea în numele inculpatului M. Anton urmează a fi respinsă ca inadmisibilă pe motiv că aceasta nu a fost semnată de către apelant, iar apelul suplimentar declarat de avocatul O. Bondarencu, ca fiind depus peste termen.

În acest context Colegiul lărgit reține că instanța apel nu a verificat motivele nesemnării cererii de apel ținând cont de faptul că avocatul M. Mustea în cadrul ședinței instanței de apel deja nu mai acorda asistență juridică inculpatului M. Anton.

Totodată, Colegiul constată că instanța de apel în argumentarea concluziei privind respingerea ca inadmisibilă a cererii de apel declarată de avocatul M. Mustea, a invocat că aceasta nu corespunde cerințelor art.405 alin.(2) pct.6) Cod de procedură penală, deoarece nu a fost semnată de apărător, iar de către titularul dreptului de apel nu a fost confirmată prin semnare în ședința instanței de apel.

În acest context se atestă că această concluzie este pripită și contravine materialelor cauzei, deoarece instanța de apel fără nici un temei nu a acordat posibilitate inculpatului M. Anton să semneze cererea de apel depusă în interesele sale de către avocat, or, ultimul la 13 martie 2018 în cadrul ședinței instanței de apel, a depus o cerere (f.d.119 vol. V) prin care a indicat că susține integral apelul declarat în interesele sale de către M. Mustea și a solicitat să-i fie oferită posibilitatea de a semna în cadrul ședinței de judecată cererea de apel sus indicată .

Prin urmare, acestea fiind menționate, Colegiul lărgit constată, că în speță, instanța de apel fără a ține cont de poziția inculpatului M. Anton și practica judiciară constantă existentă, eronat și pripit a respins ca inadmisibilă cererea de apel declarată de avocatul M. Mustea și ca consecință greșit a statuat asupra faptului că apelul suplimentar declarat de către avocatul O. Bondarencu în numele inculpatului urmează a fi respins ca fiind depus peste termen.

În prezența acestor circumstanțe, Colegiul penal lărgit constată că, la judecarea apelului de către instanța de apel, a fost încălcat principiul accesului liber la justiție, or, **accesul la un tribunal trebuie să fie concret și efectiv**. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale. Legislația referitoare la formalitățile și termenele

care trebuie să fie respectate pentru a formula o cerere vizează asigurarea unei bune administrări a justiției și, în special respectarea principiului securității raporturilor juridice. Astfel, normele în cauză, dar și aplicarea lor nu trebuie să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac.

Cu referire la recursurile ordinare declarate de către avocatul L. Bîrcă în numele inculpatului M. Cazac și de către de avocatul G. Kornacker în numele inculpatului A. Ghinda

Analizând în ansamblu argumentele invocate de recurenți Colegiul lărgit constată că, aceștia își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de apel în partea reîncadrării acțiunilor inculpaților A. Ghinda și M. Cazac, din prevederile art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal în cele ale art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, considerând că concluziile instanței în acest aspect sunt eronate și se bazează pe presupuneri, iar decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Conform prevederilor art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. ***În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor fiind obligată să-și argumenteze clar și riguros concluziile.*** Astfel potrivit art.417 Cod de procedură penală, decizia trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal menționează că, hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită de avut în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare.

În acest sens, se constată că instanța de apel concluzionând că apelul procurorului urmează a fi admis, a casat sentința instanței de fond pronunțând o hotărâre nouă prin care a constatat că probele prezentate de acuzare demonstrează că inculpații au săvârșit infracțiunea incriminată prin rechizitoriu prevăzută la art.188 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, iar concluzia primei instanței cu privire la reîncadrarea faptei în baza art.187 alin.(2) lit. b), c), d), e), f) Cod penal, este neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art.113 Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

La acest capitol Colegiul relevă, că învinuirea se bazează în special pe declarațiile părții vătămate E. Cuzmici, iar din conținutul deciziei instanței de apel rezultă că aceasta a admis apelul acuzatorului de stat, apreciind ca fiind veridice depozițiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale din care rezultă că aceasta a fost amenințată de către inculpați cu

un cuțit – adică cu violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei, invocând totodată că aceste declarații se confirmă și prin depozițiile martorului A. Colesnic.

Sub acest aspect Colegiul lărgit relevă că în cadrul cercetării judecătorești partea vătămată nu a susținut depozițiile date la urmărirea penală referitor la amenințarea cu cuțitul și a explicat, că posibil când a fost audiată pentru prima dată a spus despre existența cuțitului deoarece era speriată (f.d.64 vol. II), iar din depozițiile martorului A. Colesnic date atât la urmărirea penală cât și în cadrul cercetării judecătorești, care a aflat despre săvârșirea infracțiunii de la partea vătămată, nu rezultă că E. Cuzmici ar fi fost amenințată cu cuțitul (f.d.32 vol. I, f.d.111 vol. II).

Prin urmare Colegiul lărgit constată, că instanța de apel a reținut ca fiind veridice depozițiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale, dar nu și-a motivat soluția de ce declarațiile acesteia date în cadrul cercetării judecătorești urmează a fi respinse.

La fel Colegiul consideră că este neclară concluzia instanței de apel prin care se indică *„faptul că partea vătămată E. Cuzmici a fost amenințată de cei trei inculpați a fost confirmat și prin declarațiile martorului A. Colesnic, care a relatat că mătușa sa în dimineața zilei de 19.01.2015 a venit la el speriată și i-a povestit că trei persoane necunoscute, noaptea au venit la ea acasă, au amenințat-o și i-au sustras bunuri materiale și bani ”* (f.d.160 vol. V). La acest capitol instanța de recurs relevă că este lipsită de claritate o astfel de motivare, or, inculpații M. Cazac și A. Ghinda nu neagă că au sustras deschis de la partea vătămată bani și bunuri, însă neagă că ar fi amenințat-o cu aplicarea violenței periculoase pentru viața și sănătatea persoanei și că au utilizat careva obiecte (cuțit) pentru amenințare.

În speță instanța de apel ajungând la concluzia că inculpații la comiterea sustragerii au amenințat-o pe E. Cuzmici cu un cuțit, nu și-a argumentat concluzia, ceia ce contravine prevederilor art.414 alin.(4), 417 în coroborare cu art.385 alin.(1) pct.3) Cod de procedură penală și nu au indicat care probe concrete prezentate de partea acuzării confirmă această circumstanță. Prin *amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate* se înțelege săvârșirea unui act asupra victimei de natură să-i inspire teamă că va fi supusă, în mod real și imediat, violenței periculoase pentru viața sau sănătatea ei, act care o pune în situația de a nu mai avea resursele psihice necesare pentru a rezista constrângerii.

Astfel, chestiunea ce ține de prezența în acțiunile persoanei a componentei de jaf sau tâlhărie în cazurile, în care sustragerea este însoțită de amenințarea aplicării violenței urmează a fi soluționată, ținând cont de toate circumstanțele cauzei: caracterul amenințării, obiectele sau arma cu care amenința infractorul, locul și timpul săvârșirii infracțiunii, numărul infractorilor etc.

Generalizând cele menționate mai sus Colegiul penal conchide că, decizia instanței de apel este pripită și suferă de insuficiență în partea motivării soluției, precum și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motiv pentru care o astfel de decizie nu poate fi menținută și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să execute indicațiile instanței de recurs, să înlăture omisiunile admise, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, argumentându-și clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate

cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Bîrcă Ludmila în numele inculpatului Cazac Marin, de către avocatul Bondarencu Oleg în numele inculpatului Anton Mihai și de către avocatul Kornacker (Șoronga) Gabriela în numele inculpatului Ghinda Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2018, în cauza penală în privința lui *Anton Mihai, Cazac Marin și Ghinda Andrei* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Ghinda Andrei urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința lui nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 31 ianuarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Victor Boico

Ion Guzun